

ST. — NO. 1545.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1893.

CHICAGO, ILL., 21. APRILA (April 21), 1937.

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. LETO—VOL. XXXII.

BRUTALNI NAPADI NA NOVI UNIJSKI POKRET

UNIJE SO "PROTIAMERIŠKE"
IN NELEGALNE, AKO SE RES
BORE ZA KORISTI DELAVCEV

Premier province Ontario v križarski
vojni za odvrnitev "tujezemke" CIO

Strašenje z "rdečarsko nevarnostjo" se nadasljuje. — Valovenje kompanijskih unij

DELAVSKE unije v tej deželi niso šele od včeraj. Tudi kampanje za pridobitev delavcev v uniji niso nova reč. Ampak bili so v večini slučajev bolj formalna stvar kot pa resnično prizadevanje za zgraditev močne, priznane strokovne organizacije. Velike stavke so se dogodile že mnogokrat prej. Vedila jih je, razen nekaterih, vse druge A. F. of L. Večinoma so bile izgubljene. Kompanijski deputiji in šerifi ter policijska oblast sploh je bila od nekdaj na strani delodajalcev. Le tu in tam se je dobil kak župan, ki je šel za delavce tudi v akcijo, da jim bi pomagal izvojavati stavko. Drugače je bila oblast skoraj v vsakem slučaju s svojo policijsko, sodno in vojaško močjo na strani kompanij in jim pomagala zlomiti stavko za stavko.

Industrialni boji nekoč in danes

Industrialni boji v tej deželi torej niso nova reč. Ampak sedečih stavk le nismo poznali. Pa tudi agitacija za pojačanje obstoječih in zgraditev novih unij nismo poznali v takem obsegu, kakor jih danes.

Ameriška delavska federacija bi rada bila velika. Toda industrialnih unij se je vedno bala. Potrudila se ni niti toliko, da bi močno ojačala vsaj svoje strokovne unije. Zato ni mogla nikoli znatno napredovati. Večkrat je celo nazadovala.

Prišla je največ do pet milijonov članov, kar je pri 30 milijonih industrialnih delavcev pač tako majhen odstotek. Vodstvo A. F. of L. je bilo v splošnem zmerom zadovoljno s strokovnimi unijami takozvanih boljših poklicov. Industrialne unije je smatraja za nekaj neameriškega, sploh za nekaj takega, s čemer si človek umaže roke. Zato je brezbrizno prepustila agitacijo za tako obliko unij, kakor jih danes propagira odbor za industrialno organizacijo, socialistom in I. W. W.

Razkol v A. F. of L.

Zdaj se je to spremenilo. Dobrega pol ducata izmed najjačih unij v A. F. of L. se je odločilo začeti kampanjo za pridobitev delavcev v industrialno organizacijo in zbralo sredstva za financiranje te agitacije, zato, ker eksekutiva A. F. of L. ni hotela prevzeti dolžnosti, ki bi pripadala njej.

Ampak to je veljake v eksekutivi pogrelo toliko, da so uporne unije suspendirali in zdaj pripravljajo končno akcijo, da jih iz federacije popolnoma izključijo.

Razkol je torej tu — tukaj radi tega, ker se danes mili-jone izkoričanih delavcev nadaja organizatoričnih akcij in boja za unije od CIO, dočim je eksekutiva A. D. F. smatrana z njimi za ohromelo telo.

Val navdušenja za unije

Ko hitro je odbor za industrialno organizacijo, kateremu načeljuje John L. Lewis, pričel z resno kampanjo za zgraditev unij v masnih obratih, je bilo ocitno, da so delavci pripravljeni pristopiti. Prej so birokrati v A. F. of L. navadno trdili, da "navadni" delavci za unije niso zreli in je agitacija med njimi le potrata časa in denarja. CIO je dokazal nasprotno, ker si je agitacijo pravilno zamislil in jo pričel z vso mogočo živnostjo.

Od kraja tem organizatorjem ni nihče verjel, da bodo uspeli. Ne v avtini, ne v jeklarski, ne v nobeni drugi industriji. Domnevno so, da bo unija premogarjev (UMW) ostala in v boje edina velika industrialna unija, kakor je bila v prošlosti.

Toda ti preroki so se zmotili, kajti CIO je danes faktor, katerega so se magnati ustrašili tako zelo, da jim gre na živce in zahtevajo izjemne zakone, že bolj pa oboroženo silo za zaščito stavk, voditelje pa se naj deportira. (To ne bo izvedljivo, ker so bili rojeni skoraj vsi v tej deželi.)

Stavke in nasilja

Kapitalistični časopisi so CIO nekaj časa napadali le indirektno, Lewisu pa nagajali kjer in kolikor so mogli. Ko pa je

POSNEMANJE HITLERJEVIH METOD

V krajini, ki zara v moja država California, Missouri in Kansas, so veliki cinkovni rudniki. Delavci v njih so izrabljani bolj kakor drugi rudarji, kjer koli v deželi. Stavkali so že dostikrat, a so se morali na pritisk obrožene sile vsakej podatki. Pred mesecu pa so prišli med te izkoriscane ljudi organizatorjev unije rudarjev, katera pripada CIO. Družbe so se je toliko prestrahlile, da so se poslužile v boju proti nji fašističnim metod. Mobilizirale so svoje prigrajanje in pa tiste delavce, ki so "za sušnje rojeni in za sušnje vgojeni", ter jih poslali v Galeno, Kan., da zrušijo urad CIO in počnejo svojo odločnost v boju proti "zunanjji uniji". Ceda "hlapev, za hlapev rojenjen!", je na gornji sliki. Kompanija jih je mobilizirala na tipičen Hitlerjev način. Vakdo je dobil kel z navodilom, da naj ga rabi, "ako treba". Kakih 8 udeležencev napadne ekspedicije je bilo obstrelih — pravijo, da iz urada CIO, katerega so napadli, drugi pa tričjo, da so streljevali agenti provokatorji, zato da na ta način po naročilu kompanij pravijo v kali uničijo.

CIO začel tudi s stavkovnimi akcijami, in to celo s sedečimi stavkami, ki so "foreignerska importacija", je zavrelo.

Strupeni plini, krepeljci, revolverji itd. so bili in so uporabljani proti delavcem kjerkoli zastavko. Nobena država ameriške Unije ni izjema, razen ako izvzamemo michiganovega governerja, dočim so sodniki v Michiganu bili pripravljeni prav tako pomagati kompanijam s sodnimi prepovedmi kakor druge.

Ameriški kapitalizem skuša strmoglavit kampanjo za CIO s terorjem. Boj odbora za industrialno organizacijo je torej težka stvar. Stotine delavcev, ki so zastavkali, je bilo že pretepenih, ne samo od deputjev in sličnih gangsterjev, ampak tudi od drhal.

Te slučajev je bilo že toliko, da jih tu ne bi mogli navesti, ker ni zadost prostora.

Pomoč plutokraciji iz Kanade

Industrialna organizacija je kljub temu zmogovala skoraj na celi črti. Njen val je zasegel tudi Kanado, tu pa se je oglasil premier province Ontario in izjavil, da ne bo trpel ameriških organizatorjev in drugih tujih vsljivev. Tako se je poradi CIO pričel v Kanadi oster boj in premier Mitchell Hapburn pravi, da ne odneha, kajti če dovoli "mednarodno" unijo avtomobilov delavcem v Oshawi, jo mora dovoliti tudi rudarjem, lesnim delavcem itd. Tega pa on ne bo dopustil, ako bo mogel vztrajati pri svoji izjavi. V Zed. državah pa si plutokracija poteka misli in v časopisih na glas izjavlja: "Skoda, ker nimamo tako odločnih govorjev tudi v tej deželi!"

CIO "rdečarska unija"

Kampanja proti uniji v Kanadi in tu se opira na trditev, da je CIO prekuško gibanje, ki ga kontrolirajo komunisti in ga je treba zatreći že s tega stališča, če hočemo vršiti svojo dolžnost. In res so s to propagando nahujskali že marsikščino skupino, kajti kapitalistično časopisie naglaša samo tisto plat zvona, na katero točno industriaci. Ampak gibanje za industrialni unionizem se širi — in si pridobiva tisoče novih članov in pristašev.

Drhalska justica južnih držav dobila prvi udarec

V kongresu je bilo že večkrat predlagano, da se naj linčanja smatra za kazniv prestopek po zveznem zakonu, toda južnjaška demokratska skupina poslancev je skupno tako predlogi zavrnila, češ, da je nepotrebna, ker linčarje lahko kaznuje tista država, v kateri je bil zločin storjen.

Zdaj pa je bil vzlje ljuti južnjaški opoziciji vendar sprejet. Prejkon je bil bil, da se ni baš v času, ko so se poslanci prepričali o predlogu, dogodilo v državi Mississippi linčanje naj-

brutalnejše vrste. Drhal je vzela šerifu dva črnca in enega umorila s počasnim mučenjem, drugi, ki ni podlegel plamenom acetelinske lampe, pa je bil nato še obešen in v njegovo truplo so spustili tudi precej krogelj.

Plamen acetelinske lampe prežge tudi debelo železno ploščo ali tračnico, zato si je lahko predstavljati, koliko sta moralna pod temi plameni trpeži črnca, predno sta podlegla mučenju. Ko so pozneje šerifa dotjeljega okraja vprašali, če bo vo-

ditelje drhalni arretiral, je rekel, da je to nemogoče, ker ni nobenega spoznal. V času linčanja je moral stati s hrbotom obrnjen tako, da ni nikogar videl, je pojasnil. Iz izpovedi prič pa je razvidno, da si šerif ni nič prizadel obdržati žrtvi v ječi in ju protektirati pred drhaljo. Že čestokrat se je pri linčanjih dogodilo, da je šerif pomagal drhalni, namesto protektiral jetnike. Mnogokrat se je dogodilo, da so ubili nedolžnega človeka.

Zvezni zakon proti linč-

Hitlerjeve in Mussolinijeve težave večajo nevarnost svetovnemu miru

Gospodarska kriza in beda v Nemčiji. — Mahinacije Italije v Španiji. Leon Degrelle ne bo še diktator Belgije

Gospodarska kriza v Nemčiji postaja toliko občutna, da preti Hitlerjevemu gospodarstvu bankrot. Ljudstvo si mora pritrugavati na vseh koncih in krajih, nacijska propaganda pa ga drži na uzdi z navdušenjem, da se šrtevuje za boljšo bodočnost svoje domovine.

Tudi

Glavni

vzrok

ekonomskoga

shiranja

Nemčije

je

militarizem.

Hitler

si

je

zgradil

vojni

aparat,

ki

postaja

nevar-

en

evropskemu

miru

prav

ta

ka

kar

zmag

na

če

da

je

zmag

na

če

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILIO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3,00; za pol leta \$1,75;

za četr leta \$1,00.

Inozemstvo: za celo leto \$3,50; za pol leta \$2,00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3,00; Six Months \$1,75; Three Months \$1,00.

Foreign Countries, One Year \$3,50; Six Months \$2,00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Industrialno delavstvo in interesi farmarjev

Farmarji v okolini Hersheyja so odvisni za svojo eksistenco od prodajanja mleka Hersheyjevim tovarnam za čokolado. Baje ga jim družba plačuje po priljivo visoki ceni in isti vir trdi, da žive v večjem blagostanju kakor pa farmarji v drugih krajih Pennsylvanije.

Ko so delaveci v teh tovarnah zastavali, so bili farmarji ob svoj trg. Par dni so se jezili, potem so začeli pretiti, da bodo družbi pomogli obnoviti obrat s silo, ako se sedeči stavkarji prostovoljno ne umaknijo in puste "lojalne" delavce v tovarni.

Ampak sedeči stavkarji se niso hoteli umakniti, pač pa izjavili, da nehajo z okupacijo čim bo družba pripravljena priznati njihovo unijo in se pogajati z njim o njenih zahtevah za zboljšanje delovnih razmer.

Pretnje pa so bile izvršene in stavkarje niso samo izgnali siloma, ampak jih več sto tudi pretepljali. Drhal, ki je navalila napanje, je štela nad tisoč moških, oboroženih s krepelji, bikovkami in drugimi pripomočki za pretepanje. Ker stavkarji na napad niso bili pripravljeni in ga niti pričakovali niso, jih je drhal presestil toliko, da so mislili le kako bi se rešili.

Kapitalistični listi so poročali, da so napad izvršili večinoma farmarji s pomočjo ameriške legije in "lojalnih" delavcev. Koičko je bilo farmarjev v drhalih, ne vemo. Ampak dejstvo je, da niso farmarji v tem slučaju v prid delavev ničesar storili, pač pa se nad njimi hudovali, ker so jim vzel trg za njihov glavni produkt. Videli so samo svoje koristi.

Slične razlike interesov so bile že mnogokrat demonstrirane. V korist farmarjev je, da svoje produkte prodajo čim dražje. V korist delavcev v mestih je, da jih dobe po čimniji, ceni. Vzlič temu jih morajo farmarji poceni prodajati in delavci drago plačevati.

Te razlike ostanejo, dokler bodo živilski trg kontrolirali profitarji. Ako bi industrialni delavci in farmarji to resnico razumeli, kakor jo je treba razumeti, bi si lahko že pod kapitalizmom veliko pomagali z graditvijo zadružnega gibanja. Farmske zadruge bi prodajale produkte direktno konzumnim zadrugam v mestih. Namesto, da bi dobivali milijone dolarjev prekupeči, bi farmarji v vzorname zadružništvu dobivali za svoje pridelke več in konzumenti pa jih bi dobili po nižji ceni. Tako bi si vzajemno oboji koristili.

Kapitalistični sistem

Zagovorniki kapitalizma v tej deželi pravijo, da nudi vsem prilagoditev in prilagoditev. V tem se eni strani izkorisčevalci, ki si kupijo bogastva v milijone in milijarde, in grade parazitsko visoko družbo ter oblast, katere naloga je varovati sistem izkorisčanja za privatni dobiček; na drugi strani je izkorisčana masa; milijoni v posamezniku; milijoni zakopani v bolezni, ker nimajo sredstev za zdravljenje in za primerno življenje; milijoni brezposebnih. Oblast nastopi proti vsem tem s iločno organizirano zahtevati odpravo socialnih krivic ali vsaj izboljšanje življenskih razmer.

Dalje kapitalizem pomeni na eni strani grafterje in korupcijo v političnih uradih, na drugi strani pa preganjanje tistih, ki zahtevajo odpravo korupcije in službovanje političnih oblasti ljudstvu.

Kapitalizem je razredna družba. Na eni strani razred posedujocih. Na drugi neposedujocih, ki grade bogastva za razred prvih.

V pravični uredbi bodo bogastva posedovali tisti, ki jih ustvarjajo, ne sicer individualno, ker bi bil to še zmerom kapitalizem, ampak kolektivno, vsemu prebivalstvu v korist.

Zvišavanje cen in mezde

Skozi lansko leto so se življenske potrebščine v prodaji na debelo podražile 15 odstotkov in se še zmerom draže. Zvišavanje mezde caplja daleč zadaj, kajti le malo je delavcev, ki bili zaposleni toliko stalno, da bi zaslužili od tisoč do \$1,500 na leto.

Se veliko hitreje se draže kovine, kot železo in baker, kar bo imelo za posledico podražitev mnogoterih produktov, ki jih rabi vsaka družina. Tako gre ta dežela v inflacijo, kajti kupna vrednost dolarja se manjša od meseca do meseca. Predsednik Roosevelt je nedavno kritiziral magnate jeklarskih korporacij in druge, ki navajajo cene bolj nego je upravičeno. Odgovorili so, da ne razume zakonov, po katerih se cene avtomatično višajo ali nižajo in ob enem mu očitajo, da jih hoče prikrajšati na povsem upravičenem dobičku.

Rooseveltova kritika je bila namestu, ampak z njim ne bo nikogar poboljšal. To mu je znano, zato bi rad, da se kongres zgane in sprejme potrebne reforme za reguliranje gospodarstva in za reformiranje vrhovnega sodišča. Gospodje kongresniki pa so v tem oziru počasni bolj nego polž, ker je tako v korig tistim, ki jim je svetost privatne svinjine in dobiček vse, blaginja ljudstva pa najzadnejša briga.

Sama božja sloga je lahko zelo lepa reč, ampak najdete jo le na pokopališču.

PREMIER PROVINCE ONTARIO SI NAKOPA LSOVRĀSTVO

Noben govor na Zed. državah in noben premier provinc v Kanadi ni nastopal proti delavcem tako fašistično, kakor premier province Ontario Mitchell Hepburn, V Oshawi, Ontario, Kanada, so pred dobrim tednom zastavali avtni delavci General Motors kompanije. Organizirani so v isti uniji kakor avtni delavci v Detroitu in drugje v Zed. državah. Sededeč stavke se niso poslužili, ampak pustili delo in nato pikeirali pred tovarno, kot je star običaj. Governor province Ontario pa je takoj ukazal mobiliziranje državne policije in založil izdajati vsevprek izjave, da ne bo trpel umejanja "foreignerskih" agitatorjev in hujšačev v kanadske industrije. Pri tem je čisto prezrl, da je kanadska General Motors samo podružnica korporacije enakega imena v Zed. državah. Ameriški multimilijonarji kontrolirajo skoraj vso kanadsko industrijo, ampak oni niso "foreignerji", pač pa le tisti Američani, ki delujejo za organiziranje kanadskih delavcev pod okriljem CIO. Zupan mesta Oshawa Alex Hall, ki ga vidite goroviti stavkarjem na vrhnji sliki, pa ni sledil svojemu premjeru, ampak izjavil, da če se proti delavcem uporabi strojnica, bo on z delavci v prednjih bojevih vrstah.

Opis prošle konference JSZ in P. M., ki se je vrnila v Milwaukeeju

(Opomba.—Ta izčerkp zapisnika ni bil priobčen zato toliko časa, ker sem smatrала, da bo mogoče boljše, ako se ga objavi tik pred prihodnjem konferencem, ki bo v Waukeganu v nedeljo 25. aprila. Navajam v njemu le glavne podatke.)

Konferenci zastopnikov klubov JSZ in društva Prosvetne matice, ki se je vrnila 29. nov. v Milwaukee, Wis., je predsedoval Filip Godina, zapisnik pa je vodila Angela Zaitz. Tajnica Frances Zakovsek je prečitala zapisnik prejšnjega zborovanja. Aranžmo za to konferenco sta vodili klub v Milwaukeeju in West Allisu.

Dalje je tajnica poročala, da je do zastopstva na tej konferenci upravljenih 32 klubov in podpornih ter kulturnih društev. Kampanjska prireditev v Waukeganu je moralno več ali manj uspela, a gmotno je imela primanjkljaj, četudi so se zastopniki sodelujočih društev v klubov v Waukeganu potrudili kolikor so se mogli in jo oglašali.

Zastopnike za to zborovanje so prijavile sledeče organizacije:

Klub št. 1, Chas. Pogorelec in Kristina Turpin; klub št. 37, Kristina Pajavoršek in Fr. Poličnik; klub št. 45, John Mahnič; klub št. 180, Mary Music in Fr. Matkovič; klub št. 235, Math Kosak. — Društva S. N. P. J.: št. 1, Filip Godina; št. 14, Jacob Mesec; št. 16, Rozzi Podlesnik in Frank Primozich; št. 102, Angela Zaitz; št. 104, Frank Matkovič; št. 119, Marian Krizič; št. 192, Mary Music, Antonia Walte in Ursula Ruppe; št. 234, Joe Poglednik in John Versnik; št. 559, John Simon; št. 344, Math. Kosčak; št. 747, Louis Ambrožič; dr. št. 225 JSKJ, M. Music; zbor "Planinska roža", Mary Shular in Josephine Slapnik; pevski zbor "Zvon", Joseph Čampa in John Remder; Gospodinski odsek SND, Josephine Kozina (zastopala je tudi ženski zadružni odsek); John Maren za pevski zbor "Naprek"; Federacija SNPJ, Jos. Vidmar in Bart Jamnik; Louis Ambrožič, J. Kranjc in Mary Shular za druš. "Bled"; št. 19 JPZS, in Mary Hodnik za društvo 568 SNPJ, Little Fort.

M. Sular je predlagala, da se da prejšnji tajnici \$5 za njen trud, toda ona je to odločila. Predsednik se ji je v imenu zborovcev za njeno vestno delo, ki ga je vrnila v tem uradu, zahvalil in ji izredil priznanje.

Med zborovalec je nabral zastopnik J. Mesec vsoto \$6,67 v pomoč španskim delavcem.

Predsednik je zaključil zborovanje s pozivom, da delujemo kolikor kdo more, da bodo poročila na prihodnji konferenci meseca aprila v Waukeganu ugodnejša kakor so počeli zdaj.

Popoldne in zvezdno se je vrnila prireditev pevskega zborova "Naprek", katere so se udeležili tudi člani te konference. — Angela Zaitz.

Med zborovaleci je nabral zastopnik J. Mesec vsoto \$6,67 v pomoč španskim delavcem.

Predsednik je zaključil zborovanje s pozivom, da delujemo kolikor kdo more, da bodo poročila na prihodnji konferenci meseca aprila v Waukeganu ugodnejša kakor so počeli zdaj.

Popoldne in zvezdno se je vrnila prireditev pevskega zborova "Naprek", katere so se udeležili tudi člani te konference. — Angela Zaitz.

V petek bo redna seja kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — V petek 23. aprila se bo vrnila redna seja kluba št. 1 JSZ. Člane in članice vabimo, da se je naj udeleži točno, to je, ob 8. zvečer, za to da nam stane potem čim več časa za razprave. Čuli boste na tej seji v glavnih obrisih finančno poročilo o prošlem koncertu "Save", o pripravah za naše pravomajske slavje, o pripravah za konferenco JSZ in Prosvetne matice v Waukeganu in raznega druga poročila.

Po končanem dnevnem redu pa se — kakor je klub sklenil na prešli seji, nadaljuje z razpravo o "moskovskih procesih." — P. O.

John Radelj, ki je zastopal Konferenco na zboru JSZ, je pisal, da se tega zborovanja ne more udeležiti, zato je postal pismeno poročilo. Prečitala ga je tajnica in je bilo sprejeto na zvezdno.

Ali vi kdaj porabite priliko med znanci in prijatelji, da bi jih pridobili za naročnike "Proletarca"?

Chas. Pogorelec je poročal

ROMAN "MESTO" IZŠEL V KNJIGI

Roman "Mesto", ki ga je prevel Tone Selškar prvotno za "Proletarca", je v starem kraju izšel v knjigi.

"Delavska Politika" z dne 10. marca poroča o tem:

"Odkar je postal Ukrajina samostojna ljudska vlada v okvirju združenih sovjetskih Rusije, se je ukrajinska literatura, ki ji je temelj počel nemrtvi ukrajinski pesnik Taras Ševčenko, silno razmehnila.

Eden najpomembnejših mlajših romanopiscev je Walerijan Pidmohylny, katerega roman "Mesto" je pravkar izšel v slovenskem prevodu.

Je to prav za življenjepis pisatelja, svojevrstnega življenjepisa glavnega junaka Stepana, ki ga je organizacija kmetskih zadrug poslala v Kijev — glavno mesto Ukrajine — študirati.

Stepan, ki se je kot ustaš junaska boril za osvobojenje Ukrajine, je prišel kot prsten kmet privrženik v mesto, ko mu je bilo že čez dvajset let. In v Kijevu se prične njegov nad vse zanimiv življenjepis.

Prijetjem in napetem sloganu doživlja bralec vse one najbolj kaotične ter značilne pojave porevolucijske Ukrajine; napor mladine, ki hoče v svoji strasti do ustvarjanja unitev vso staro kulturo, silno energijo mladine, ki doživlja gigantsko osvajalno borbo kolektivno in konečno pomirjenje, ko najde Stepan, ki je postal iz kmeta slaven književnik, v človeku vso ono tragiko, ki daje rast in polet vsemu človeštvu.

"Mesto" se nam odpira kakor eno samo ogromno življenje. Vse strasti tega orjaka leže kakor na dlani. V knjigi preživljamo vse ostre, nežne in strašne oblike ljubezni, strasti, prostitucije in vse zamotane pojave literarnega, kulturnega in gospodarskega življenja velemešta. Slikoviti so popisi zanosnega Dnjeprja, ukrajinskih step in starih ulic Kijeva ter nočnega življenja. Knjiga je zanimiva in privlačna od prve strani do konca.

"Mesto" je prav večje ukrajinsko književno delo v slovenščini. Tiskala je vse na 200 strani. Roman "Mesto" izhaja že prečas v "Proletarca". Čitateljem jako ugaja.

Helen Golob preminula

Prvomajska demonstracija v Chicagu

Chicago. — V petek teden je tu umrla rojakinja Helen Golob, stara 60 let. Njen dom je bil mnogo let v LaSallu. Tam so jo prešli ponedeljek tudi pokopali tik groba njene moža Thoma, ki je umrl isotako v Chicagu kmalu po preselitvi iz La Salla.

Pokopniča je bila doma iz Trbovelj. V Ameriko je prišla pred 33 leti. V Chicagu je bila članica društva "Francisco Ferrer" SNPJ. Tu smo jo vodili osebno največkrat kadar je prihajala na prireditve naših kulturnih organizacij, bolj znana pa je bila lasallčanom iz njenih prejšnjih aktivnosti.

Zapušča sina in štiri hčere, med njimi Mrs. Anno Beniger, ki je že preces mesece učiteljica mladinskega odseka kluba št. 1 JSZ. Člani in članice te mladinske skupine so šli skupno na dom pokojnice, da ji izroči zadnji pozdrav.

Mrs. Helen Golob zavuča poleg hčera in sina brata Pavla Bergerja v Chicagu, dva brata v starem kraju ter dve sestri.

Njenim sorodnikom iskreno sožalje.

Družbe v boju proti uniji ne poznavajo meja

Skupna pravomajska demonstracija v Chicagu, za katere sodelujeta poleg mnogih un

VALERIJAN PDMOGYLYNYJ:

“MESTO”

ROMAN

Poslovenil za “Proletarca” TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Tema se je že naredila, ko sta prišla na Vladimirske hrib k spomeniku, ki so mu še pustili kriz, s katerim blagoslavljajo kopajoče se Kijevljane ob Dnjepru. Čez dan vodijo sem kaj dečad, da se igra tu z žogami in obroči, le semkaj pribajajo utrujeni uradniki po sveži zrak, študentje pa se v hladu pridno uče iz pametnih knjig. Zvezčer pa je pribeljališe ljubezen hišen, vojakov in vseh onih, ki nimajo priložnosti ljubiti se v udobnih sobah. Ljubezen ne trpi radovednežev, v mestu pa se jih težko znebiš, niti v parkih se jih ne moreš.

Hodila sta sem in tja po zaokroženih alejah in tema ju je obdajala. Kadar sta se nehoti dotaknila s telesom, sta zatrepetala in njunine roki sta se konečno sprjale v silen prijem. Njunina ljubezen je rasla v vzdušju poznega jesenskega cvetja. Nekje daleč se je tkala snežena preproga, že so se kovali ledeni žebli, a poslednji topel na vadih zemlje, prepohni vonja venečega cvetja je topil in zdruvel njuna srca v eno samo občutje, v en sam potoček nove čiste krvi. Neizgovorjene sojne so jima zamirale na ustih in veter od Dnjeprja ju je evijal v strastno opojnost.

Obstala sta ob ograji nad reko, ki je temela spodaj pod njima, vidna le po lučkah in od ognja na Truhanovskem otoku. Na levem bregu je v meglji v šumu gorela nižina Podola.

— Ali me ljubiš, Stepan? ga je iznenada vprašala.

— Nadinka... je šepetal, Nadinka, ljubit... .

Z roko jo je objel okoli pasu, ona pa je z glavo na njegov rami drhtela od hladu, ki je prihaljal od reke in od toplih solz v očeh. Mehko ji je božal lase, v duši pa je začutil neko težo, ki pustoši.

Drugo jutro jo je spremil na pristanišče in dolgo časa ji je mahal s čepico in Nadinko mu je odzdravljala z robcem. Izročil ji je mnogo pozdravov in naročil za znance, ter pismo za tovariša. Pismo je bilo dolgo in prepolno vprašan. O sebi pa je poročal le, da je napravil izpit, da upa dobiti štipendijo in stanuje pri znancih. Najbolj se je zanimal za svojega naslednika. Knjižnica — dete njegove pridnosti — je štela 2178 zvezkov, ki jih je vse sam prepisal, označil s številkami in razdelil po oddelkih. Bila je največja knjižnica v okrožju in vsak zvezek je nosil pečat njegove skrbne roke.

In tako je še napisal: "Spomni ga, da na roke z okrožja "Leninov kotiček". Sedem karboncev sem že plačal, dva in pol pa morate še poslati! Trakov, ki so jih izvezla dekleta so v veliki omari, ključ ima Peter. Po večkratnem, naj sešijejo črno-rdeče trakove za Leninovo sliko. Tako sem videl tu v zavodu in je zelo lepo. Nobenega še ne poznam. Videl sem le dva mlada deželana, pa tako omejena, da sem bil kar žalosten. Radi hrane me zelo skrbi, pa bom že potrpel. Piši mi o vsem. Za Božič bom morda le prišel domov. Stepan."

Ko je parnik izginil, je sedel na klop in si zvili cigareto. Vsi so se že razšli s pristanišča. Fantiči, ki so prodajali peške in seltersko vodo, so se med seboj sporekli. Eden od njih je zaprosil Stepana za ogenj in nekako sočutno mu je šepnil:

— Vaša gospodičina odpotovala —? Ševeda, brez gospodične je dolgočasno!

Zasmajati se mu je moral, ker je tako dobro uganil njegovo razpoloženje. Saj bi se tudi sam lahko peljal domov! Prav gotovo bi bilo bolj pometno, kakor tu lačen pojavljati ves teden! Toda nekaj ga je zadrževalo, neko pričakovanje. Njegovo pismo je bilo le navidez iskreno. Zdelo se mu je, da že vso večnost ni videl vasi, če pa se je v pisu takoj zanimal za domače zadeve je to storil le zaradi tega, ker je hotel sebe prepričati, da mu je še vedno vse to blizu in ljubo in da hoče le temu vse svoje sile posvetiti.

Ob eni uri je zagledal — kakor je za trdno pričakoval — svoje ime v spisu sprejetih kandidatov. Takoj je vložil prošnjo za štipendijo.

Ali bo Wagnerjev zakon dosegel namen?

THERE GOES THE WHISTLE!

Tako zvenila Wagnerjeva postava, ki je od odajalcem zabranjuje odključati zahteve unij za kolektivna pogajanja, je zdaj "ustavna", kot je dolgo vrvno sodišče s petimi proti štirimi glasovi. V koliko se bodo kompanije na to ustavnost ozirale, je seveda drugo vprašanje. Kartonist Cargill v gornji sliki predstavlja mnenje, da bodo sedeče stavke vsele Wagnerjeve postave repotrebne, ker se bodo družbe z unijami morale pogajati.

Zastopniki za konferenco klubov JSZ in društev Prosvetne matice

Konferenca se bo vršila v Waukeganu v nedeljo 25. aprila. Prične se ob 9. dopoldne

Milwaukee, Wis. — Prihod dne 25. aprila se snideamo v Waukeganu vsi, ki jim je mar za napredok in za čim več aktivnosti med našim delovnim ljudstvom. Do dne 17. aprila, ko to pišem, so priglasila zastopnike sledeče organizacije:

Druš. št. 1 SNPJ, Frank Alesh; št. 14 SNPJ, Waukegan, Frances Artach; št. 16 SNPJ, Jacob Rožič; št. 119 SNPJ, Waukegan, Antonija Bezek in Jennie Miller; št. 192 SNPJ, Milwaukee, Jennie Oblack in Rozi Urbancič; št. 747 SNPJ, Milwaukee, Louis Ambrozich; milwaukeeška federacija društev SNPJ, Joe Vidmar; društvo "Bled" št. 19 JPZS, Frank Puncer; klub št. 20 JSZ, Chicago, George Maslach; klub št. 37 JSZ, Milwaukee, Leonard Alper; dramski odsek SND, Waukegan, Mary Hrovatin in Josephine Kozina; gospodinski odsek SND, Waukegan, Ill., Anna Mahnich in Mary Malovasich; pevski zbor "Naprej", Milwaukee, Frank Puncer; pevski zbor "Planinska Roža", Milwaukee, Mary Shuller.

Eksekutivo JSZ bosta na tem zborovanju zastopala Frank Aleš in Frank Zaitz, ki bosta v svetu naših bodočih aktivnosti poročala o delu in dolžnostih, ki jih imamo v podpornih društvih, in unijah in drugih organizacijah, katerih namen je služiti delavskim interesom.

Kot razvidno, ni v tem seznamu še nične iz Sheboygana. Upam, da se odzovejo tudi od tam, četudi je od njih v Waukeganu dokaj daleč. Toda Waukegančani so že večkrat prišli na zborovanja v Sheboygan, torej je nič več kot prav, da pričakujemo zborovalcev ob tej priliki tudi iz Sheboygana.

KAJ JE PRAVI ZNAČAJ POGODEBE MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO?

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo ni povzročil nikjer toliko poparenosti, kakor v Čehoslovački in v Parizu. Poštevno v prvi, kajti demokratična češka republika se je oslanjala na zavezništvo s Francijo in najbolj pa na graditev male antante.

Jugoslavija je še v zavezništvu s Čehoslovačko in Rumunijo, toda pogodba med Beogradom in Rimom je vzelam mali trozvezi pomen, ki si ga je v prošlih letih s težavo zgradila. V slednjem priobčujemo dobesedno poročilo iz "Delavske Politike" z dne 31. marca, katerega prečitajte z vidika, da ga je urednik moral pisati tako nedolžno, da je moglo skozni censorjevem kemikalijem in čitateljem v starem kraju vsaj med vrsticami nekaj povediti. Na primer: "...sklenitev pogodbe pozdravlja italijansko in nemško časopisje..."

Dobesedno se od censorja dovoljeno poročilo v "Delavski Politiki" glasi:

"Nova jugoslovansko-italijanska pogodba, ki je bila nedavno v Beogradu podpisana, vsebuje po podpisanim formu-

Vsi zastopniki, pa če so tu označeni ali ne, bodo zabeleženi v zapisniku na konferenci prihodnjo nedeljo.

Naj tu naglasim, da vabimo na zborovanje v nedeljo 25. aprila v Waukeganu tudi vse druge člane Prosvetne matice in JSZ. Poročila bodo važna, in ravno tako razprave, posebno pa še sklepi, ker se tečajo našega dela v bodoče.

Ta konferenca bo izredno važna že radi tega, ker se vrši v tako važnem času. Če bo udeležba okna in bomo vsi delili odgovornost, bo zborovanje gotovo uspešno in ga bomo vesel.

Ko bo naš dnevni red dovršen, pojdemo v vrhno dvorano na prireditve klubu št. 45; kot razvidno iz poročila, pravljalnega odbora, bo sprejet red jasno.

Torej na svodenje prihodnjo nedeljo ob 9. dop. v Waukeganu.

Kristina Podjavoršek, tajnica Konference.

IZ KANSASA

Aktivnosti organizatorjev CIO odmevajo vsepoposad. V bližnjih svinčenih v cinkovnih rudnikih ter topilnicah, v kotu treh držav: Oklahoma, Missouri in Kansas, so v nedeljo 11. aprila izbruhnila krvavi boji med kompanijsko unijo in člani CIO. Devet-ešč je bilo obstreljenih in odpeljanih v bolnišnico. Izgleda, da so jih člani skebske unije, ali kakor se imenujejo, "Tri-State Metal, Mine & Smelter Workers", dobili po grbi. Dasi nične ne odobrava pobojev, vendar v tem slučaju lahko rečemo, da so dobili kar so iskali.

Kot omenjam, se v kotu treh držav nahajajo bogati svinčeni rudniki. Za časa svetovne vojne so obravljali s polno paro, ker so rabili veliko svinca za ubiranje ljudi. Potem pa je operiranje teh rudnikov le zivotarilo, ali pa so bili zaprti, do lanskega leta. Sedaj pa, ko se svet pripravlja za novo moritev, zopet obutujejo s polno paro. Zaplosljujejo danes okrog 8,000 delavcev.

To okrožje je bilo že od nekdaj znano kot skebsko gnezdo. Inozemci se ogibljejo delajoči od okrog kot kuge in le v skrajni sili gredo sem vprašati za delo. Pred leti se je tukaj, v okolici Joplina, Mo., in Picher, Okla., rekrutiralo skebe za zapad, koder je Western Federation unija vodila stavke. Delo v teh rudnikih je nevarno in slabo plačano. V splošnem vladajo kulijske razmere. Kot omenjen, inozemci so se ogibali teh krajov, in tako delajo skoraj stootstono sami domaćini.

Večkrat se je že skušalo delavce organizirati, toda brez uspeha. Lokalne in državne oblasti — vseh treh držav — so na strani kompanije. Enako tudi trgovci in drugi, ki žive na strošku teh, mizerno plačuju in reževež.

Pred dvema leti je izbruhnila stavka, ker so pač delavci mislili, da se bo dalo nekoliko ložje dihati pod "nju dilom", toda so se zelo varali. Stavka, v kateri se je dogajalo precej nasilja, je bila brutalno zdroljena. Večina je šla nazaj na delo in organizirala kompanijsko unijo, ali bolje, kompanija jih je organizirala v svojo unijo, v kateri ima ona prvo in zadnjino besedo.

Stavkarji, ki so vztrajali, so bili na cesti. Zadnje čase pa, ker se obratuje s polno paro, so zopet uposili nekaj teh delavcev.

Poročila kažejo, da so organizatorji CIO tudi tukaj na delu. Kompanijski podpreniki so več tednov ščuvali svoje pristaše proti organizatorjem in članom CIO, da je med njimi bilo precej napeto razmerje.

Do prvega incidenta je prišlo, ko so člani nove unije delili letake za shod. Kompanijski pristaši so jim vzelni in raztrgali letake in zapodili proč. Za v nedeljo 1. aprila je bil sklican shod unije CIO v Picher, Okla.

Ker pa so člani skebske unije, naščuvani od kompanija, grozili z nasiljem, se shod ni vrnil.

Na to se je isto popoldne zbra-

lo 500 do 600 članov kompanijske unije v svojem glavnem stanu, v Picheru, in vsak dobil od svoje unije krampovo toporišče (pick handle). S tem oboroženi so navalili na bližnji glavni stan CIO. Razbili so opravo, in uničili rekord. Na to so se odpeljali čež mejo, v katerih 15 milj oddaljeni Trece, Kanis. Tuji tam so obiskali stan te unije in ga razbili. Za tem so se odpeljali v kikih 25 milj oddaljeno Galeno, Kans. Izstopili so iz avtom na glavni ulici in višči toporišča, navalili in tri bloke oddaljeni stan CIO. Prav so udarili po šipah, teda so pa padli streli iz pušk in revolverjev. Padlo je vmes tudi nekaj solzavje, ki so jih misili vreči skozi okna v dvorano, pa so priteleči nazaj med njo. V trenutku so se razkropili na vse strani in pustili devet obstreljenih oseb na pozrišču. Od katere strani je padel prvi streli, se ne ve. Da so člani CIO branili svoje prostore proti napadu kompanijske države, se razume. Predno je prišla policija, so pa tudi izpraznili prostore.

Oblasti so uvedle preiskavo, da dožene kdo so krivci, ki so prvi oddali strele, dasi je polnoma jasno, da je bila krivda na strani omotene kompanijske države, ki je razbijala v izivala. Ker je to "marčanje" trajalo vse popoldne, bi ga bile oblasti lahko ustavile. Toda, ker vemo, da večinoma simpatizirajo s kompanijo, je pač razumljivo, zakaj se niso od nikoder prikazali.

Do danes, ko to pišem, štiri dni po rabu, ni bil še nične arretiran, kar pa bo brez droma sledilo pozneje.

Po najnovnejših poročilih, katera sem prejel 17. aprila, je kompanijska unija v celoti prispolila k A. F. of L., ki jih je z veseljem sprejela. Kompanijska unija je izvršila ta korak po navodilu družbenega vodstva. Zavzela se je torek za tisto organizacijo, ki jo kompanija smatra za najboljšo...

Po teh dogodkih vlada med obema grupama še večja napetost. Kompanijska unija trdi, da ima dan devetdeset odstotkov delavcev na svoji strani in da ne bo pod nobenimi pogoji pustila, da se v tem okrožju "ugnezdi" mednarodna CIO unija. Organizator Reid Robinson pa pravi, da je v zadnjih par tednih nad tisoč delavcev pristolj v industrialno-unijo, in da se bo organizirane nadaljevalo, vkljub osebnim grožnjem, ki jih dobiva.

Kronikar.

Vabilo na veliko prireditve kluba št. 20 JSZ na north side

Chicago, Ill. — Socialistični klub št. 20 (srbski sodrugi), pridružen k JSZ, priredi v nedeljo 16. maja veliko slavlje v dvorani na 1651 Belmont Ave. Na njemu vprizori hravški dramski zbor "Nada" igro "Ciganin". Več poročila o pripravah za to prireditve bo v prihodnji številki.

Klic na demonstracijo brezposelnih v Chicagu

Chicago, Ill. — Organizacija brezposelnih Illinois Workers Alliance, h kateri pripada tudi slovenski klub brezposelnih št. 61, priredi v soboto 24. aprila veliko demonstracijo, ki se prične z zbirališča v Grantovem parku na Monroe St. ob 9:30 dop. Protestirali bomo proti zmanjševanju relifa in proti bedi, ki še zmerom stanuje pri 85,000 čeških familijah. — **J. O.**

Cene za "MAJSKI GLAS"

Cena "Majskemu Glasu" za posamezen izvod je 25c. Za večja naročila pa so cene sledeče:

10 izvodov	\$ 2.40
15 izvodov	3.45
25 izvodov	5.50
35 izvodov	7.35
50 izvodov	10.50
75 izvodov	14.25
100 izvodov	18.

• • KRITIKUJOČA MNENJA, POLEMIKE IN RAZPRAVE • •

PRIDIGA "AMERIŠKE DOMOVINE" O AKTIVNOSTIH IN STANJU J. S. Z.

"Ameriška Domovina" z dne bili znižane in imajo več časa za duševno izobrazbo, toda najbrž odklanjajo socialistično izobrazbo. Samo v Clevelandu, pr. je pri zadnjih volitvah dobil slovenski kandidat za sodnika šest tisoč več glasov, kot pa jih je dobil socialistični kandidat za predsednika v vseh 48 ameriških državah. V takem položaju mora biti nekaj narobe s stranko.

Pokret, ki ga zastopa JSZ, ni brez napak. Mi bi pred vsem radi, da bi bili naši klubki veliko jačji tudi v številu članstva, ne samo v aktivnostih, dalje, da bi imel Proletarec osobito v "metropoli" več naročnikov in se marsikaj drugega bi radi. Iz omenjenega članka dobi čitalatelj "A. D." vtisk — to je, dobi ga, že ne čita nobenega našega lista, da je uređnikoma "A. D." zelo hudo, ker smo tako "majhni" in da nas kritizira zato, da nam bi pomagala z "dobrohotno" grajo.

Članek se glasi:

"Nedavno tega smo čitali v 'Proletarju', ki je glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezze v Ameriki, izčrpen pregled aktivnosti in stanja omenjenega jugoslovanske socialistične zvezze, katero pa tvorijo v pretežnem delu Slovenci v Ameriki.

Ker se "Proletarec" mnogočas prav neopravičeno obregne v naše razmere, v poslovanje naših organizacij, narodnih zavodov in slovenskih župnij, naj nam bo ob tej priliki dovoljeno, da se ne obregnemo tudi mi ob J. S. Z., pač pa da citiramo dobeseden kar je bilo napisano v "Proletarju" o njih lastni organizaciji.

Toliko krika in vika pošilja "Proletarec" tedensko v slovensko javnost, da bi človek misil, da lastuje najmanj dve tretini slovenske Amerike, v resnicu pa sodrugo po celi Ameriki, kar se tiče naših ljudi, ni niti toliko, kot premorejo večja slovenska društva, vsačko posamezno, podpornih članov in članic.

Noben izgovor ne pomaga, da so "delavci nezavedni," in da "ne razumejo socializma" itd. Danes ameriški delaveci dosti čitajo, njih delovne ure so

velandu, pri katerem "Proletarec" tudi centra ni zamudil. Opred. A. D.).

Nadalje vidimo iz istega poročila, da je Jugoslovanska socialistična zveza v Ameriki poslala v Španijo \$238.26 za madrsko vlado, klub temu, da je bilo nabranega \$798.73. Toda za ameriškega delavskega voditelja so dali samo \$7.00, da se ga osvobodi iz zaporov, kjer se nahaja po nedolžnem že 20 let! Končno pa pravi, da je JSZ vedno izročala ves denar zmerom v namene, v katere je bil zbran.

Tako je nas pogazila "A. D."

Insinuacija glede španskega fonda v gornjem članku ne zasuži odgovora, ker je znano, da je JSZ vedno izročala ves denar zmerom v namene, v katere je bil zbran.

Če pri "A. D." glede španskega fonda ne verjamejo telega, nai pišejo predsedniku ujne ILGW in ga vprašajo, koliko smo poslali, v "Proletarju" pa so bili izkazani vsi prispevki in skupno zbrana vsota.

Glede fanatizma — tega je — žal, med klerikalci toliko, da nimajo socialistom v tem nicesar očitati. Tudi poštenost v njihovih polemičnih (?) spisih in člankih je njim neznana stvar.

Ni naš namen napadati so-

druge, toda napisali smo te vrste, ker se neprestano vtipkajo v naše lastne zadeve in pikajo in špikajo, kjer morejo. Če bi nekoliko več novih metelj sami kupili in po-

metli pred svojim pragom, bi

ne bilo napačno.

Saj končno vsi lahko v miru in pošteno živimo, če je nekoliko manj fanatizma in toliko več dobre volje za prave delavske interese in delo za pravni napredki naroda."

Tako je nas pogazila "A. D."

Insinuacija glede španskega fonda v gornjem članku ne zasuži odgovora, ker je znano, da je JSZ vedno izročala ves denar zmerom v namene, v katere je bil zbran.

Tako so tudi ostali zagovorniki Trockija omadeževani z raznimi "dobrimi deli" napram delavski disciplini, izvzemši John Deweyja, ki je prestar, da bi natančno poznal Trockijevo izdajniško vlogo.

Obravnava bo seveda opera Trockija vsake krivde, ker je bila za to sklicana. Ne bo pa uverila delavec in onih, ki so se žrtvovali za delavsko gibanje brez kakega posebnega priznanja ali plačila. Trockijeva zgodovina je lahko jasna vsakemu, ki se količaj zanimala za ekonomski razmere. — Njegovo baratanje z Hitlerjem in japonskimi militaristi je preveč jasno dokazano."

Moskovski procesi so borbo med Stalinovimi in Trockijevimi komunisti zelo poostreni.

Druge obkladajo z izdajalcem revolucije in z agenti kapitalizma in fašizma. Ta boj povzroča delavskemu gibanju v splošnem veliko škodo in je kvarem USSR, kajti Trockijevi pristašev je baje v nji kako veliko. Koliko, to je nemogoče vedeti, ker Rusija še nima svobodnih volitev, v katerih bi imela opozicija priliko pokazati, kolikšna je in koliko volvek ima na svoji strani.

Znani ameriški filozof dr. John Dewey in nekaj drugih ameriških liberalcev so skupno z enim nemškim intelektualcem ustavnili komisijo, ki si dala za nalogu zasluti Leonu Trockiju in dognati, ako mogoče, ali so obdolžitve, izrečene proti njemu na obravnavi v Moskvi, resnične ali pa te poteka, da se voditelja komunistične opozicije proti Stalinnemu režimu povsem diskreditira in se ga napravi s tem neškodljivim.

V svrhu zaslivanja je morda Deweyjeva komisija v Mehiko, kjer je dobil Trockij zavetje potem, ko mu ga na

na dani signal umoriti Stalin in druge člane njegovega režima ter se sami polasti vladate, Trockij pa bi se vrnil in postal diktator. Dalje je Višinski dokazoval, da ker so Trockijevi obupali, da se bi mogli polasti vladate s svojimi silami, so tajno paktirali s Hitlerjevo Nemčijo in japonsko vladato; namen je bil pridobiti Japonsko in Nemčijo za vojno proti Rusiji in istočasno bi tajne opozicionalne celice v Rusiji s sabotajo v industriji in v prometu povzročile tolksen kaos, da bi imela nemška in japonska armada lahko delo. Stalinov režim bi v tem položaju padel in Trockij bi se vrnil na krmilo. Nemčija pa bi v "nagrado" dobila Ukrajino in velike gospodarske koncesije. Japonska pa velik del sovjetskega ozemlja na daljnem vzhodu in privilegij za izrabljivanje prirodnih bogastev v tistem delu Sibirijske, ki bi ostal Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po njegovem prepričanju Stalin upropača sovjetsko revolucijo in ker vodi na znotraj in zunaj nekomunistično politiko. Odločno pa odklanja obdolžitev, da bi on radi svojega nasprotovanja Stalinu paktiral z nacijami ali z Japonsko, ali s katerokoli drugo državo, ali jih hujskal na vojno proti Rusiji.

Troki na zaslivanjih odgovarja, da so vse te obdolžitve proti njemu popolnoma nesnične, in Višinskijeve dokaze pobija s svojimi dokazovanji. Dejal je, da će ga ta komisija sponzna krimiv zločinov, katerih ga dolži Višinski, je pripravljen takoj natoditi v Rusijo in se predati sovjetsku sodišču. Trockij radevoje priznava, da je proti Stalinu, proti zato, ker po

ANGELO CERVENIK:

"DVOJNIK"

ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.)

Tale, ki ga zdaj gledaš je brat našega graščaka, dr. Schacher, socialist, poslanec in celo polkovnik zdravnik — v rezervi seveda. Ta nam je nopravil ogromno škodo. Na stotine ljudi, vse same upornike, je spravil v ozadje, naravnost s fronte. Naš poveljnik je rekel, da je nevarnejši nego tisti divjak s peklenskimi stroji.

Koš se je nasmehnih!

— Mogoče imam tudi mene kdo nasikanega?

— Za zdaj še ne, a nčmara bo kmalu prišel čas, ko bomo vši spadali v ta album...

— Ne razumem te.

— Nekaj čudnega se pravljiva.

— Veš, kaj mi je prišlo na um,

— No?

— Nemara je pa dr. Schacher tistega zelenca z graščine spravil s fronte v ozadje? Na varno, a?

— O tem sem celo prepričan.

— Prepričan si, praviš, pa še čakaš?

— Menda ne misliš, da bom kakšno neumnost napravil. Če dr. Schacher kaj napravi, nopravi kakor se spodobi. Poleg tega pa ne sme pozabiti, da je možakar poslanec, ki ima končito nabrušen gobec.

— Potem pa res ne razumem, čemu vam ta album in njegova slika v njem!

— Vsa orožniška postaja mora poročati svojemu povelju, če se gospod poslanec pojavi v njenem območju.

Kuš je listal po časopisu.

Pri neki sliki je obstal.

— Pa ne da bi ga poznal? Ta ko znan se mu je zdel.

— Franceschini, učbeni stotnik! Kje za vraga sem ga videl in kdaj? Kje in kdaj? K vrugu, da se človek ne more spomniti!

— Listal je dalje, Franceschini pa se ni mogel nikakor izbiti iz glave. Vedno znova se je vračal na tisto stran.

— Naposlед ga je občela slaba volja. Jezen je bil sam nase, da se ni mogel spomniti, kje je ubežnika videl. Ves zloviljen se je vračal domov.

— Še ne domov! Rajši k belopoltni Hanci!

— Hanca, ali imaš v graščini kakšnega znanega človeka?

— Zakaj te to mika?

— Saj veš zaradi tistega go sposkega trobila! Rad bi izboljšal resnic.

— Sosedova hčerka je v graščini, sobarica.

— Govori ž no!

— Poskusila bom.

— Kuš je belopoltni Hanco hvaležno pobožal. Lica so ji zardela, kakor da se je mleku prilila rdeča-kri.

XI.

— Helin dopust se je bližal svojemu koncu. Hela je pospravljala svoje stvari v kovčeg. Poklicala je sobarico Marico, da bi ji pomagala zložiti obleke v kovčeg.

— Sestra Hela, ji je po daljšem premišljevanju rekla sobarica, rada bi vas na nekaj opozorila.

— Na kaj pa, Marica?

Pred dvema dnevoma sem bila doma. Bila sem tudi pri naši sedišči Hanci Pichlerjevi in ta me je spraševala, kdo ste, odkod ste, ali ste v sorodstvu z graščimi, ali ste nevesta od gospoda Schmiedingerja, posebno pa jo je mikal gospod Schmiedinger. Povedala jsem nisem nč posebnega.

— Zakaj neki to žensko mikra vse to?

— Zdi se mi, da živi v ljubavnem razmerju z nekim desetnikom Kušem, ki iz neznanih razlogov kuha jezo na gospoda Schmiedingerja.

— Hela se je takoj spomnila na tisto epizodo. Emilio ji je bil že prvi večer vse povedal. Hela je zaslutila, da se Berčiniju bliža nevarnost.

— Nisi ravnal ne pametno, ne previdno, Emilio.

— Mar meniš, naj bi bil mirno gledal, kako bo danes ali jutri starčka ubil?

— Sami sebi in tistim, ki jih ljubimo, moramo biti najblžji. Ali ne razumeš, da si zašel v smrtno nevarnost?

— Smrtna nevarnost je še precej daleč, pa tudi če bi rebil v smrtni nevarnosti! V tistem trenutku mi je bil starček, ki ga je desetnik pretepal, vse.

— Hela se je zavedala, da ne bi bila v podobnem primeru niti sama drugače ravnala.

— Ali se ne spominjaš, da sta te orožniški stražmojster in desetnik že zalezovala? Bilo je to drugi dan po mojem prihodu.

— Saj sem tedaj takoj rekla, da nekaj ni v redu.

— Posvetovati se moramo z graščakom.

— Poiskala sta ga v knjižnici, kjer je po navadi sedel. V sobi je bila tudi Hildegard.

— Hela je graščaku vse natanko razložila. Le-ta je menil, da ne grozi Bereniniju nikakšna neposredna nevarnost. Stražmojster, da je cincar ter vtelešena previdnost. Prevezel je. Poleg tega ima še eno poglavito napako: možakar res spoštuje zakone. Zato ni še nikdar nobenega res nevarnega zločince ujel.

— Misliti moramo tudi na Kuša. Ta se mi zdi nevarnejši. Graščak je dolgo premišljeval.

— V Sudetskem pogorju, nekoliko kilometrov nad Schönbergom imamo lovsko kočo. Koča je vrhu Babje gore, ven dar pa je skrita v gostem gozdu. Če bi se gospod profesor odločil za Babjo goro, bi bilo njegovo življenje mnogo manj ugodno, zato pa tem varnejše.

— Z vašim predlogom se strinjam, gospod Schacher! je, ne da bi kaj pomicljal, izjavil Berenini.

— Misliti moramo tudi na Kuša. Ta se mi zdi nevarnejši. Graščak je dolgo premišljeval.

— V Sudetskem pogorju, nekoliko kilometrov nad Schönbergom imamo lovsko kočo. Koča je vrhu Babje gore, ven dar pa je skrita v gostem gozdu. Če bi se gospod profesor odločil za Babjo goro, bi bilo njegovo življenje mnogo manj ugodno, zato pa tem varnejše.

— Z vašim predlogom se strinjam, gospod Schacher! je, ne da bi kaj pomicljal, izjavil Berenini.

— Pa jaz, gospod profesor, ali nisem jaz, vaše žrebe, nič? mu je ponagajala Hildegard.

(Dalje prihodnjic.)

Pet knjig Cankarjeve družbe za vsoto \$1.25 je najcenejša kupčija, ki jo morete skleniti

niti

ALI STE "MAJSKI GLAS"
ŽE NAROČILI?

Letošnji "Majski Glas" bo slovenskim delavcem zopet nudil obilico bogatega gradiva. Nobena slovenska ali katerakoli druga jugoslovanska revija ni še dosegla ne po obsegu in ne po vrednosti štiva našega "Majskega Glasa". Zasluži, da ga širite vsi, ki se zavedate vrednosti izobraževalnega dela med delovnim ljudstvom.

Cena mu je samo 25c posamezen izvod, torej manj, kakor pa stane nas. Razliko krijeamo s pomočjo oglasov in pa posebnih prispevkov za kritje tiskovnih stroškov "Majskega Glasa". Cene za večja narociila so sledete:

10 iztisov	\$2.40	50 iztisov	\$10.50
15 iztisov	3.45	75 iztisov	14.25
25 iztisov	5.50	100 iztisov	18.00
35 iztisov	7.35	250 iztisov	42.50

PROSVETNA MATICA

Jugoslovanske socialistične zveze

2301 S. Lawndale Ave.

Chicago, Illinois

ODBOR:

Louis Beniger, Peter Bernik, Joseph Drasler, Chas. Pogorelec, tajnik

SEZNAM PODPORNIH DRUŠTVA
STEV VČLANJENIH V
PROSVETNI MATICI

S. N. P. J.

- St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Werscyn, 1504 S. 57th Ct., Cicero, Ill.
St. 2, La Salle, Ill. — Tajnik Fred Ma'gai, 25 Central Park, Peru, Ill.
St. 3, Johnstown, Pa. — Tajnik John Orešček, R. 904, Chestnut St.
St. 5, Cleveland, Ohio. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.
St. 6, Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.
St. 8, So. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Konich, 10046 Ewing Ave.
St. 9, Vale, Kans. — Tajnik John Pečar, R. R. 1, Pittsburgh.
St. 13, Bridgeport, Ohio. — Tajnik John Kocjančič, RFD 1, Box 49.
St. 14, Waukegan, Ill. — Tajnik John Artach, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.
St. 16, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.
St. 21, Pueblo, Colo. — Tajnik Frank Pechnik, 1232 Eiler Ave.
St. 27, Frontenac, Kans. — Tajnik Pongrac Jurche, Box 167.
St. 34, Indianapolis, Ind. — Tajnik Valentin Stroy, 1040 N. Holmes Ave.
St. 36, Wilcock, Pa. — John Dolenc, Box 73.
St. 39, Chicago, Ill. — Tajnik John Potokar, 1860 So. Hamlin Ave.
St. 44, Conemaugh, Pa. — Tajnik Frank Podboj, Box 61, Parkhill.
St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik John Goršek, 414 W. Hay St.
St. 49, Girard, O. — Tajnik John Tancek, RFD 1, Avon Park.
St. 52, Cleveland, Ohio. — Tajnik Frank Hayny, 1272 E. 169th St.
St. 54, Glencoe, O. — Tajnica Albinia Kravanja, Box 66.
St. 55, East Palestine, O. — Tajnik Anton Brell, 477 E. Martin St.
St. 59, De Pue, Ill. — Tajnik John Zugich, Box 396.
St. 63, Rillaton, Pa. — Tajnik Frank Primožič, Box 65.
St. 64, West Newton, Pa. — Tajnik Joseph Jovan, RFD 2, box 137.
St. 65, Breezy Hill, Kans. — Tajnik Karol Derganc, R. R. 1, Mulberry.
St. 69, Eveleth, Minn. — Tajnik Louis Lessar, 407 Garfield St.
St. 81, Red Lodge, Mont. — Tajnik K. Erznožnik, Box 753.
St. 82, Johnstown, Pa. — Tajnik Frank Chuchek, 442 Ohio St.
St. 87, Herminie, Pa. — Tajnik Anton Skoff, Box 202.
St. 88, Moon Run, Pa. — Tajnik Rudolf Gorjup, box 157.
St. 92, Franklin, Kans. — Tajnik Anton Selak, Box 180.
St. 98, La Salle, Ill. — Tajnik Frank Dernach, 426 Union St.
St. 101, Gray Landing, Pa. — Tajnica Johanna Pečjak, Box 42, Greensboro.
St. 102, Chicago, Ill. — Tajnica Minka Alesh, 2124 S. Pulaski Rd.
St. 104, West Allis, Wis. — Tajnica Kristina Pugelj, 1409 So. 56th St.
St. 106, Imperial, Pa. — Tajnica Louise Perpar, Box 302.
St. 110, Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Kulin, Box 658.
St. 118, Pittsburgh, Pa. — Tajnik John Ban, 5149 Butler St.
St. 119, Waukegan, Ill. — Tajnica Antonia Bezek, 1124 Jackson St., No. Chicago, Ill.
St. 121, Detroit, Mich. — Tajnik Leo Junko, 1215 E. Nevada St.
St. 122, West Aliquippa, Pa. — Tajnik Frank Strubelj, 125 Main Ave.
St. 124, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Ratač, Box 685.
St. 126, Cleveland, Ohio. — Tajnik John J. Gabrenja, 22010 Ivan Ave.
Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Jacob Ambrožič, R. 1, McKeon Rocks.
Federacija SNPJ, Fayette - Green Counties, Pa. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.
Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.
Federacija SNPJ, cent. Ill. — Tajnik Frank Ilersich, R. R. 1, Vernon.
Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.
Federacija SNPJ, Westmoreland, Pa. — Tajnica Mary Galice, Box 233, Export, Pa.
Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.
Federacija SNPJ, E. Ohio in zap. W. Va. — Tajnik Louis Pavlinich, RFD 1, Box 52, Bellaire, O.
Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Jacob Ambrožič, R. 1, McKeon Rocks.

Federacija SNPJ, Fayette - Green Counties, Pa. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

Federacija SNPJ, cent. Ill. — Tajnik Frank Ilersich, R. R. 1, Vernon.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.

Federacija SNPJ, E. Ohio in zap. W. Va. — Tajnik Louis Pavlinich, RFD 1, Box 52, Bellaire, O.

Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Jacob Ambrožič, R. 1, McKeon Rocks.

Federacija SNPJ, Fayette - Green Counties, Pa. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.

Federacija SNPJ, cent. Ill. — Tajnik Frank Ilersich, R. R. 1, Vernon.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.

Federacija SNPJ, E. Ohio in zap. W. Va. — Tajnik Louis Pavlinich, RFD 1, Box 52, Bellaire, O.

Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Jacob Ambrožič, R. 1, McKeon Rocks.

Federacija SNPJ, Fayette - Green Counties, Pa. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.

Federacija SNPJ, cent. Ill. — Tajnik Frank Ilersich, R. R. 1, Vernon.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Fayette - Green Counties, Pa. — Tajnik Mike Umetič, Box 211, Republic, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Blazek, Box 74.

Federacija SNPJ, cent. Ill. — Tajnik Frank Ilersich, R. R. 1, Vernon.

PROLETAREC

THE CONSCRIPTION BILL

A measure for a dictatorship in time of War detrimental to the Workers

Democracies don't like a bloody struggle to assume the shape of "a rich man's war and a poor man's fight." The contrast between the creation of some thousands of new millionaires and the creation of some scores of thousands of corpses lead from lead and gas has bitten deep. The veterans' groups have been demanding that capital as well as men be drafted in the next war. Other groups are worried by the prospect of a really first-class post-war depression, and join in demanding the heaviest taxation bearable in order to avoid inflation and a real collapse.

The gentlemen who run things have taken these feelings into consideration and assure us that the next war will not be marred by profiteering or any inequality of suffering. We now have their rough plans for the next war before us. The chairmen of the House and Senate Military Affairs Committees have introduced their bill (Hill-Sheppard H1954-S25). Such an introduction usually means that it is an Administration measure. American Legion officials have indorsed it. The Nebraska legislature, under the impression that "it provides for a draft of capital, industry, man-power... with equal service for all and a special privilege for none... has memorialized Congress in its behalf. Those who thought we were not again going to draft men to die overseas ought to look at it, as well as those who want to take the profit out of war and avert the danger of being led into a conflict because of our war trade.

The bill provides that immediately after Congress has declared war the President, without any further legislation by Congress, can draft the several millions of men between the ages of twenty-one and thirty-one. He can control business by licenses, priorities of shipments, price-fixing, and by inducting managers into the service as civilians. He can appoint all the agencies he deems necessary to carry out his orders and rules, and the fine for disobedience of the rules is \$100,000 or a year in jail. Lastly, there is tax of 95 per cent "of all income above the previous three-year average."

In five short pages the President is given dictatorial powers which adequately meet Irene du Pont's dictum, "An absolute monarch is needed in war time." Once we have entered a major war we must expect

EMPLOYER'S AIM

Business and industrial pressure for government protection against strikes is forecast.

Legislation safeguarding industry against gains made by labor under the Wagner labor relations act, will be discussed at three important meetings of business leaders in Washington during the next two weeks.

Simultaneously, a group of congressmen—probably led by Senator Robert F. Wagner, New York, author of the labor act—will organize to defeat such proposals if they are offered as amendments to the Wagner measure.

Loyalist to Win by Xmas Says Thomas

Norman Thomas, United States Socialist leader, predicted last week to the journalists of London, England, the Spanish loyalist armies will smash prestige of European Fascism and diminish the threat of another world war.

The loyalists will triumph before Christmas, Thomas told the United Press.

He predicted the world would be safe from dictators "if we're only able to stand long enough."

"I do not believe that either Germany or Italy possesses a man capable of succeeding Hitler or Mussolini and the downfall or death of either of these egoists is likely to result in internal troubles," Thomas said.

He declared the same theory could not be applied to Russia, because "if Joseph Stalin should die tomorrow Communism would go on, for it is strongly entrenched."

"Fortunately," he added, "the soviets desire peace, and not war."

Thomas is touring Europe, except Germany and Italy.

A Timely Warning To All Good Warriors

For years the work of Ivan Molek was admired and heeded. These were the years when he was doing nothing but running from one firing line to the other. No desk for him—no confusion in his brain then. He knew what he was doing, and his good common sense came from the residue of all the firing in whose midst he moved. That's because he didn't sit behind a desk. All of a sudden about a year ago, he sat down behind a desk, and then, according to our good comrade Lotrich, he got all confused. Ever since he has been reversing himself at every turn and hamlet. That's the fault of the desk not the hamlet. He doesn't know whether Lewis is green, or Green is green, or whether Trots is Stalin or Stal is Trotskyinski. Sitting in an office may be all right (they still spell it like that) but it's not like getting your knowledge from other folks who dim their eyes over the firing line. And that is why this said Ivan Molek has fallen out and knows little of what is happening. So all of you boys, including Comrade Lotrich, if you want to have clear heads, quit your desk and go out on the firing line with a cannon under your arms. If you don't, there's danger that the same will happen to you, and then you will know little of what is happening. — Ivan Molek.

FASCIST PARTY IN BELGIUM CRUSHED

Premier Paul Van Zeeland and the people of Brussels, Belgium inflicted a smashing defeat last week on Leon Degrelle and his Fascist movement called the Rex. Not only did Degrelle fail to reach anywhere near the figure which, though short of election, might have been a success for him, but he actually polled several thousand less than at the parliamentary election last May, when he broke into Belgian political life. The Rex and its Flemish autonomous ally received only 19 per cent of the votes cast, Van Zeeland received 76 per cent, and 5 per cent were blank or void.

And on the evening of May First Branch No. 1 JSF will hold its customary celebration at the SNPJ. In

something like this whether we like it or not. It is our contribution to rule the nation completely on the pretext of a war with Turanistan, to kid the public about equality, and to hold out a real incentive to the Liberty League to put their President into office because after getting him in they could keep him there for good."

"Zarja's" Concert

May 2 is the date set for the annual spring concert of the Soc. Singing Society "Zarja."

"Zarja" will present a fine selection of choral numbers at this concert, including the well-known compositions "Atlantski odmeli" and "Ljudmila". Several solos by our young tenor, Tony Podobnik, duets by Victoria Poljsak and Jennie Hrvatin, a mixed octet, and a ladies' chorus will constitute the greater part of the program.

"Dr. Krampl," a one-act farce by Ivan Molek, will conclude the afternoon program.

After the program, the annex will be opened to serve meals to the hungry and drinks to the thirsty. Eddie Barbic and his orchestra will furnish music for the evening's dance.

Admission for afternoon and evening entertainment will be 40c. The dance tickets alone will be 25c.

In addition, there will be a drawing for a beautiful blanket, donated to "Zarja" by one of our members, Mrs. Rose Vieie. — J. Turk.

STUDENTS ON THE MARCH

The American campus is once more on the march—preparing for its fourth annual Strike Against War on April 22. More than a million students are expected to walk out of their classrooms at 11 A. M. in a national demonstration against the war being prepared by the world powers. The growing awareness of students to the war danger is reflected both in the rapidly increasing strike participants and in the increase of signatures to the National Strike Call.

The first strike in 1934 called by the Socialist and Communist student organizations brought out 25,000 students; 1935 saw 175,000 strikers; 1936 called out 500,000 the latter sponsored by broader Strike Committees. As a result of the pressure and significance of the strike figures, the United Student Peace Committee was established to issue the 1937 strike. For the first time the National Intercollegiate Christian Council, National Council of Methodist Youth, Foreign Policy Association and the National Student Federation, have signed the Call along with the A. S. U.

A second and final conference is called for Sunday morning April 25 at the Capital Building in downtown Chicago at which a larger representation is expected, particularly from trade unions, and workers' fraternal, political and cultural organizations with around 50,000 members. The Socialist and Communist Parties have united to organize the demonstration and preliminary conferences which promises the greatest demonstration of the year.

A second and final conference is called for Sunday morning April 25 at the Capital Building in downtown Chicago at which a larger representation is expected, particularly from trade unions, and workers' fraternal, political and cultural organizations with around 50,000 members. The Socialist and Communist Parties have united to organize the demonstration and preliminary conferences which promises the greatest demonstration of the year.

At any rate, as in the case of the recent railway labor, farm mortgage moratorium and Washington minimum wage decisions, it would be very shallow reasoning to conclude that the need of curbing the court is past and that all will be lovely from this time onward. The court still holds the whip hand and can use it as it holds it. The usurped power of the courts must be abolished.

—The Milwaukee Leader.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

If you haven't yet placed your order for the MAY HERALD do so immediately. This year's issue of the HERALD will contain over eighty pages of interesting and educational articles by the best of the contemporary Slovene writers and will be worth much more to you than the twenty-five cents at which it will be sold. The Herald will be shipped out in time to be in the hands of its readers by May the first to which it is dedicated.

Those who do not read Slovene will have no excuse for not ordering and reading this year's issue because there will be a number of interesting English articles included. Don't fail to get your copy. Order from PROLETAREC.

April 25th is the date of the Waukegan Conference of JSZ Branches, Fraternal, Cultural and other units of the Educational Bureau, JSZ from northern Illinois and Wisconsin. It will be held in the Slovene National Home, 424—10th St., and will begin at 9 A. M. Delegates from Branch No. 1 are Joseph Turpin and Fred A. Vider. Sava Singing Society will be represented by Anton Garden, Pioneer Lodge, SNPJ, is sending Frank Sodini and Joseph Drasler. Frank Zaitz and Frank Alesh will represent the Executive Committee of the JSZ. Judging from the reports of the Waukegan comrades this conference will be very well attended. It is meeting at a time when there is great activity among the ranks of the workers. The rapid tempo with which things are changing today is a force for Socialist rejoicing and strength. Reaction is rising; but so is the militancy of labor.

Local 61, Illinois Workers' Alliance, are sponsoring a "dom-ča začava" at the Slovene Labor Center, Saturday, May 8. Tickets are selling at 15c.

The Tom Mooney Flight, Red Falcons, invite you to their exhibit at the Slovene Labor Center Saturday, April 24. There will be refreshments served. Admission 10 cents.

THE WAGNER DECISION

Chicago Workers May Day Parade

The United Labor May Day Conference at the first meeting to plan for the Chicago May First demonstration drew about six hundred delegates from trade unions, and workers' fraternal, political and cultural organizations with around 50,000 members.

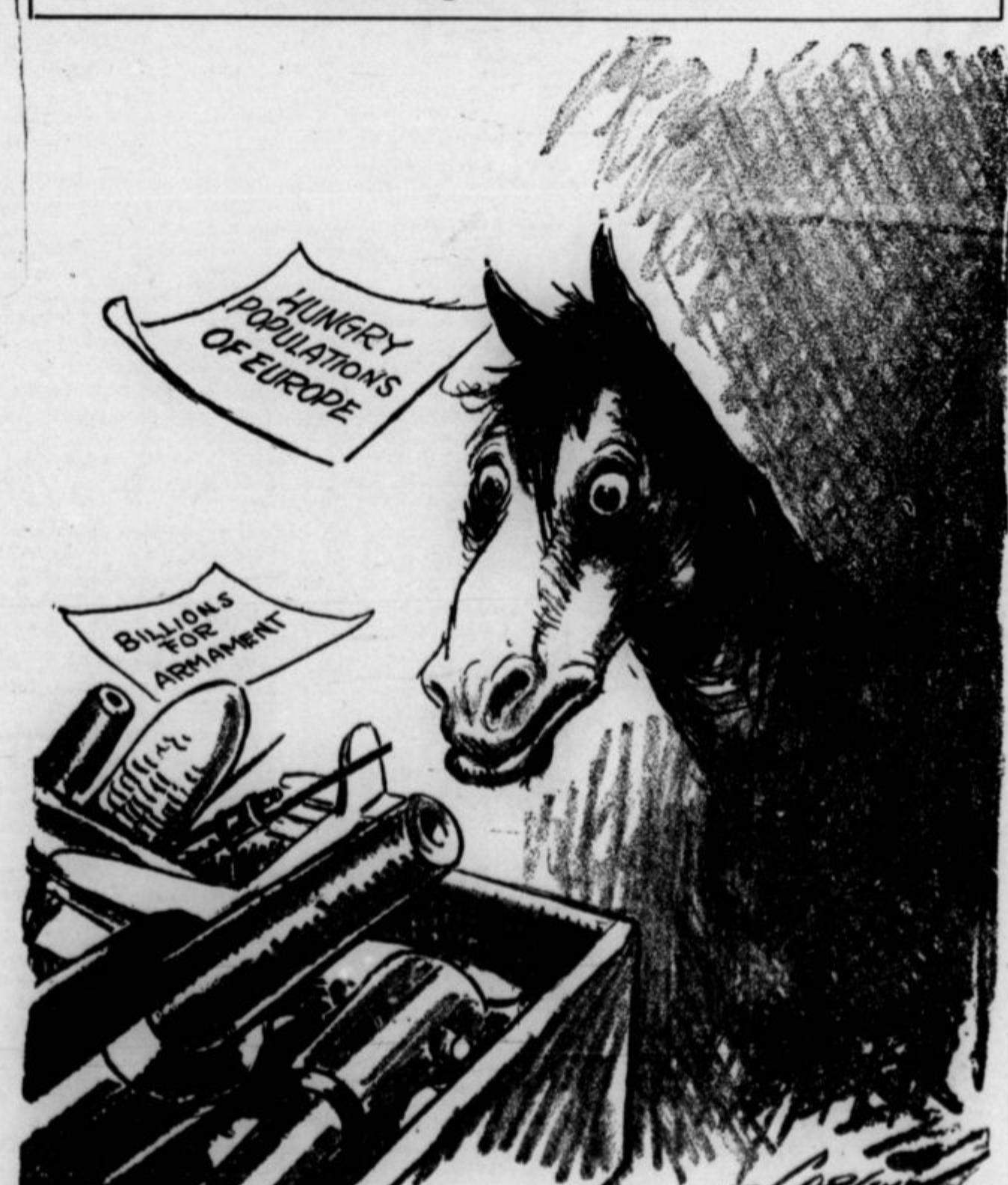
The Socialist and Communist Parties have united to organize the demonstration and preliminary conferences which promises the greatest demonstration of the year.

A second and final conference is called for Sunday morning April 25 at the Capital Building in downtown Chicago at which a larger representation is expected, particularly from trade unions, and workers' fraternal, political and cultural organizations with around 50,000 members. The Socialist and Communist Parties have united to organize the demonstration and preliminary conferences which promises the greatest demonstration of the year.

At any rate, as in the case of the recent railway labor, farm mortgage moratorium and Washington minimum wage decisions, it would be very shallow reasoning to conclude that the need of curbing the court is past and that all will be lovely from this time onward. The court still holds the whip hand and can use it as it holds it. The usurped power of the courts must be abolished.

—The Milwaukee Leader.

Nothing to Eat There

THE WAGNER BILL

By Louise B. Jersey

One of the best things that could ever have happened to the workingman was the passing of the Wagner Labor Bill. It must have been taken into consideration with great difficulty on the part of the Liberty League when the Bill was passed by the supreme court decision as being unconstitutional. For as you may know, it was the Liberty Leaguers who had their lawyers draw up plans and papers advising the employers that the Wagner Labor Act was considered unconstitutional. However, it is a decidedly good thing that their scheme didn't work. The splendid work of the progressives, however, demands on issues, such as collective bargaining, or of recognizing the labor union that the workers themselves choose to represent them. Usually when Labor goes on a strike the main issue is union recognition. This the workers have to fight by striking. It is the best means for them to get what they demand, for they well know that the labor union is their best weapon.

The Wagner Labor Act will in a way put a halt to many strikes, because the employers will be compelled now to meet labor on the 50-50 bases. That is why I had mentioned in the beginning that Progressives had saved the country from chaos. Had it not been its fortune that the Wagner Labor Act had been proclaimed constitutional, the employers would be obliged to use the worse methods they could possibly think of in harming Labor and it's representatives. The Wagner Labor Act does not probably mean that all strikes will come to a halt; but it does mean that many of the strikes which we might have had in the future will never take place.

I can't see where Boake Carter, the radio commentator gets the idea that the Wagner Labor Act could just as well be fixed in such a manner that it would be a 50-50 proposition. To me it seems that the Wagner Bill as it stands mean just that.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

Some time ago we commented on the past we have had some mighty fine manifestations. We are told that a good varied program is being prepared which will properly commemorate the one genuine Labor Holiday. We look forward to a good attendance.

Our May Herald is going thru the final stages and will be completed before another week is up. Indications point to a large circulation and rightfully so as it is the only May Day publication devoted exclusively to the problems of labor. A review of the past and a look into the future is as necessary for us as it is for any other group on this earth. If you can help promote its sale please do so and obtain others to help you.

What's happened to the Supreme Court? is a question going the rounds since decisions on the Wagner Act, the minimum wage act and others have been handed down. The people have been used to receiving adverse decisions. I mean decisions for the capitalists as against the workers. Now the majority of the Court has reversed itself. Mr. Roosevelt has scared them, they say. Perhaps, he has, but we are not so certain that these old boys can be scared into doing something. I believe they have made a perfect stand against increasing the size of the personnel with the American people by these decisions. They are therefore haggling the administration and the people by insisting that the Court is liberal. But a Supreme Court that reverses itself is either an uninformed or else a misinformed Supreme Court. Such an August body should know what it was doing in the first place. However, laws and lawyers as well as courts and judges are so constructed as not to worry about rendering honest decisions but rather to render service to those whom they represent. In other words, whether a law is legal depends more upon who is in power than whether it be just and honest. Certainly, in America, it has never been a question of approving laws for the great majority of the members because, if they had, working people wouldn't have to seek relief immediately after they lose their jobs. The reversal of the Court can be considered progress.

Right before our very eyes the boys prove how juries are and have been bought in order to render unjust decisions. We should be able to see more readily than ever before how the guilty, who should be punished, are freed and how the innocent are framed. Let's just look into the famous Tom Mooney case. The stakes in that case were much greater for the big politicians and industrialists. Couldn't they have bought off the prosecutors and the jury? Why certainly! Just as easy as the Zintak case because, no doubt, loads and loads of money was dished out and the principleless lackeys of the robbing, grafting, corrupt political parties are there primarily to deal and barter. How can we have any respect for American judges and justice? Is there any reason why we shouldn't condemn the whole political life which permits such things to happen?

On May 1st the Socialists of Chicago are to demonstrate. With other groups the United May Day has been planned. We have much to demonstrate for on May 1st 1937. It is essential that all our comrades respond to the call and broaden the demonstration. With all the activity among labor groups the demonstration should be much improved over past years providing the workers have become more conscious of their position. On the other hand, defining a Socialist program may have lost us some support. May Day coming on Saturday, the off day for most of labor, should get many more out than in past years.

(Continued on page 5)

NOTE

More English reports and

Articles on Page 5.